

Н.Д. Глазко, асист. (ВНАУ, Вінниця)

Т.М. Долгій, студ. (ВНАУ, Вінниця)

ПРОБЛЕМНО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Земля є одним із головних ресурсів життєдіяльності суспільства. Від стану земельних ресурсів залежить розвиток сільського господарства. Найважливішим завданням земельної реформи на сучасному етапі є закріплення і розвиток реформованих земельних відносин, без вдосконалення та державного регулювання яких інші перетворення економіки не дають очікуваних результатів.

Земельні ресурси — це землі, що використовуються або можуть бути використані для сільського чи лісового(господарства, містобудівництва та ін. В Україні сільськогосподарські угіддя становлять 70 % площі усіх земель; серед них орні землі — в середньому 55 %, а в окремих областях — більш як 80 % [3].

Використання сучасних способів земельних ресурсів в Україні не відповідають вимогам збалансованого природокористування. Негативні наслідки порушення співвідношення між угіддями призводять до посилення деградаційних процесів (водна, вітрова ерозія); втрати родючості ґрунту (зменшення вмісту гумусу, порушення балансу біогенних елементів) і як наслідок, до зниження продуктивності земель. На сьогодні порушено співвідношення площ орних земель, природних кормових угідь, лісових насаджень, що негативно впливає на стійкість агроландшафтів [1].

В ринкових умовах, аграрний сектор, сприяє послабленню дії окремих еколого-економічних чинників, а з іншого – недосконалість економічних інструментів природокористування, зменшення фінансування природоохоронних заходів призводять до ще більшого загострення екологічних проблем землекористування.

За європейськими мірками показники землезабезпечення в Україні досить великі. Незважаючи на значні ресурси, раціональне використання землі – одне з найважливіших народногосподарських завдань. Проблема й у тому, що в Україні дуже високий рівень залучення земель у сільськогосподарський оборот: сільськогосподарське освоєння території – 69%, розораність с.-г. угідь – 78% або 56 % території [2].

По окремому суб'єкту землекористування чи території визначають структуру земельних угідь, тобто співвідношення окремих видів угідь у загальній їх площі. Структура угідь залежить від рельєфу

місцевості та якості ґрунтів, які визначають виробничий напрямок сільськогосподарського підприємства чи регіону. Аналізуючи структуру земельних ресурсів, дають оцінку раціональності їх використання. Висока частка у структурі земельних ресурсів природних кормових угідь (сінокосів і пасовищ) вказує на доцільність розвитку скотарства, однак чимало сільськогосподарських підприємств, за яким закріплені значні кормові угіддя, з економічних причин взагалі не утримують худобу[4].

При аналізі структури земельних ресурсів вивчають зміни у їх структурі, встановлюють тенденції, темпи і причини цих змін, дають оцінку змінам з точки зору суспільних інтересів, вимог раціонального еколого безпечного землекористування.

Для аналізу стану земельних угідь використовують показники: відсоток орних земель у площі с.-г. угідь (рівень розораності); відношення посівної площі до площі ріллі (частка ріллі в обробітку); відсоток осушених (зрошуваних) земель у площі с.-г. угідь.

Отже, залучення у господарське використання значних за розмірами земельних ресурсів, наявність інвестицій надає сільськогосподарським підприємствам-учасникам інтеграції додаткових конкурентних переваг. Водночас, для підвищення економічної ефективності аграрної сфери необхідно забезпечити можливість сільськогосподарських підприємств самостійно планувати використання наявних земельних ресурсів і приймати рішення щодо доцільності залучення додаткових земель у господарське використання.

Список використаних джерел:

1. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру [Електронний ресурс] // Офіційний веб сайт. — Режим доступу: <http://land.gov.ua>.

2. Електронний режим доступу: <http://megos.org.ua/ekonomicznyj%20analiz.3.1.html>

3. Навчальний портал НУБіП, Електронний ресурс: <http://elearn.nubip.edu.ua>

4. Петренко Ж.А. Ефективність використання землі в умовах нових організаційних агроформувань: автореф. дис. канд. екон. наук / Ж.А. Петренко. – Х. – 2009. – 20 с.